



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **L. N.**, advokátem se sídlem Klokotská 103/13, Tábor, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 8. 2015, č. j. 2036, 2252/15, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2020, č. j. 8 A 206/2015 – 75,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného zástupce, advokáta JUDr. Michala Bernarda, Ph.D., se sídlem Klokotská 103/13, Tábor, **se u r č u j e** částkou **4 114 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do **60 dnů** od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalobce **je p o v i n e n** zaplatit Nejvyššímu správnímu soudu náhradu nákladů řízení ve výši **411,40 Kč**, a to do **30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, kterým nevyhověla jeho žádosti o určení advokáta pro poskytnutí právní služby dle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění

do 30. 6. 2018 (dále jen „zákon o advokacii“). V odůvodnění žalovaná uvedla, že žalobci byl již dřívějším rozhodnutím určen advokát pro zastupování (ve stejné věci) a není důvodů jej měnit. K zastupování žalobce prvním určeným advokátem totiž nedošlo

z důvodů na straně žalobce (neuzavření dohody o poskytnutí právní služby a neudělení procesní plné moci) a nikoliv z důvodu odmítnutí na straně advokáta.

[2] Městský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. V napadeném rozsudku uvedl, že první určený advokát nedisponuje zplnomocněním, což je ovšem odstranitelná překážka a jakmile ji žalobce odstraní, právní služby mu budou poskytnuty. Důvodem pro faktické neposkytnutí právní pomoci je absence jednání žalobce, což není důvodem pro určení dalšího advokáta.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Proti rozsudku městského soudu podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, která obsahuje dvě námitky – nesprávné právní posouzení a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Požaduje tak napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[4] U první námitky stěžovatel uvádí, že vina za neuzavření dohody o poskytnutí právní služby leží na určeném advokátovi, neboť ten stěžovatele sám nekontaktoval a ani adekvátně nereagoval na jeho telefonáty (vždy jen oznámením, že je na cestách a nemá na rozhovor čas). Stěžovatel rozporuje, že je jeho povinností (jako klienta) se dostavit do sídla advokáta a tam předložit potřebné podklady, či je zaslat poštou, a že dohodu o poskytování právních služeb není možné uzavřít na jiném místě. Vzhledem k tomu, že mezi stěžovatelem a určeným advokátem nedošlo k uzavření dohody, nemůže existovat překážka pro určení nového advokáta.

[5] Zároveň stěžovatel namítá, že se městský soud nedostatečně zabýval otázkou jeho finanční situace. Advokát mu byl určen právě proto, že nemá dostatečné finanční prostředky. To ale určený advokát žádným způsobem nereflektoval. Nedostatečnost pak shledává v tom, že městský soud pouze uvedl, že měl využít prostředků hromadné dopravy.

[6] Ve druhé námitce stěžovatel poukazuje na to, že městský soud dostatečně neodůvodnil, proč se nepřiklonil k alternativnímu závěru, který uvádí v napadeném rozsudku. Konkrétně, že pokud nebyly stěžovateli právní služby určeným advokátem poskytnuty, nevznikl mezi nimi vztah, a tedy neexistuje překážka určit advokáta nového.

[7] Dále městskému soudu vytýká, že se nevyjádřil k tomu, že dohodnutí schůzky mezi advokátem a klientem nebylo možné, protože určený advokát nebyl schopný s klientem adekvátně komunikovat. Namísto toho pouze uzavřel, že hlavním důvodem nenavázání vztahu je nepodepsání dohody o poskytnutí právní služby.

[8] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a

pokračování

stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejdříve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti. Nesrozumitelnost rozsudku může obecně vycházet i z vnitřní rozpornosti jeho odůvodnění. Krajský soud se tak na jednu stranu nemůže ztotožnit s výkladem práva, který zaujal správní orgán a zároveň v rozsudku uvést názor zcela opačný (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je ale vyhrazeno jen těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Proto by ke kasaci rozhodnutí krajského soudu měl Nejvyšší správní soud přistoupit teprve tehdy, nelze-li jeho nesrozumitelnost jinak než kasací odstranit (rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 - 25, odst. [19]).

[12] V tomto ohledu je nutné konstatovat, že napadený rozsudek je přezkoumatelný. Celkový závěr městského soudu (bod 39. a 45. napadeného rozsudku) je zřejmý a není rozporný. Přezkoumatelnost není ovlivněna ani úvahou městského soudu provedenou nad rámec řízení, která by svědčila stěžovateli (body 40. až 44. tamtéž). I přes její uvedení totiž městský soud v napadeném rozsudku zřetelně setrval na závěru, že stěžovatelově žalobě není možné pro tam uvedené důvody vyhovět.

[13] Nejvyšší správní soud se dále zabýval první námitkou. V rámci té je klíčovou otázkou, za jakých okolností může klient úspěšně požádat o určení (dalšího) advokáta podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii za předpokladu, že mu již jeden určen byl.

[14] Podle citovaného ustanovení platí, mimo jiné, že „v téže věci však může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19.“ Důvody v § 19 zákona o advokacii se vztahují k překážkám na straně advokáta (rozpor zájmů klienta, jemuž byl advokát určen, se zájmy určeného advokáta nebo jiných osob, jež jsou s tímto advokátem v určitém vztahu, nebo jiná obdobná skutečnost).

[15] Z § 18 odst. 2 zákona o advokacii a judikatury kasačního soudu pak vyplývá rozsah zkoumání splnění podmínek pro vyhovění žádosti na určení advokáta. Podmínky jsou následující: (1) žadatel nesmí splňovat podmínky pro ustanovení soudem (např. se bude jednat o řízení před správními orgány); (2) více advokátů mu odmítlo poskytnout právní služby (např. z důvodu, že po nich žadatel požadoval výkon advokacie bezplatně); a (3) včas si požádá o určení Českou advokátní komoru (rozsudek NSS ze dne 24. 11. 2016, č. j. 9 As 245/2016 - 31, odst. [22]). Měl-li být ve stejné věci určen další advokát, zkoumá Česká advokátní komora ještě (4), zda bylo odmítnuto poskytnutí služby z důvodů uvedených v § 19 zákona o advokacii.

[16] Obecně ke zkoumání těchto čtyř podmínek je nutné dodat, že Česká advokátní komora není při posuzování žádosti povinna „zjišťovat, zda dosavadní advokát vykonával

svoji profesi dostatečně kvalifikovaně a podle žadatelových představ. Podle zákona a etického kodexu mají takovou povinnost všichni advokáti. Pokud tak nepostupují, hrubě porušují své povinnosti a klient může využít stížnosti na Českou advokátní komoru, případně i vymáhat náhradu za způsobenou škodu. Není to však důvodem pro určení (jiného) advokáta dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii.“ (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2020, č. j. 7 As 507/2018 - 40, odst. [16]).

[17] Podle uvedeného tak stěžovatelem namítaná nesoučinnost prvního určeného advokáta nemůže být důvodem pro určení dalšího, neboť tyto okolnosti žalovaná v řízení nepřezkoumává. První určený advokát má zákonnou povinnost klientovi právní službu zásadně poskytnout, jak vyplývá z § 18 odst. 2, věty páté a šesté, zákona o advokacii.

Nestane-li se tak, hrubě porušuje své povinnosti. To ale nezakládá důvod pro určení dalšího advokáta, neboť to je možné pouze v případě odmítnutí poskytnutí služeb podle § 19 zákona o advokacii prvním určeným advokátem.

[18] K námitce nereflektování finanční situace prvním určeným advokátem kasační soud obecně uvádí, že podle čl. 6 odst. 2 Etického kodexu České advokátní komory (který je každý advokát podle § 17 zákona o advokacii povinen dodržovat) platí, že „*ve věcech, v nichž byl soudem ustanoven nebo Komorou určen, postupuje advokát se stejnou svědomitostí a péčí jako ve věcech ostatních klientů.*“ Ani tato námitka však ve světle výše uvedeného neodůvodňuje určení dalšího advokáta.

[19] Stejný závěr se bez dalšího uplatní i pro námitku, že mezi prvním určeným advokátem a stěžovatelem nebyla uzavřena dohoda o poskytnutí právních služeb a udělena plná moc.

[20] Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s městským soudem, že určení prvního advokáta představuje překážku pro určení dalšího advokáta. Stěžovatelem namítané skutečnosti (údajná nesoučinnost advokáta, nereflektování finanční situace stěžovatele, neuzavření smluvního závazku mezi určeným advokátem a stěžovatelem) nemají při přezkoumání druhé žádosti jakýkoliv vliv. Výjimkou by bylo pouze odmítnutí poskytnutí služeb advokátem podle § 19 zákona o advokacii, což stěžovatel nenamítá. Námitka tak není důvodná.

[21] Námitka stěžovatele ohledně nesprávného výkladu § 13 zákona o advokacii je nepřípustná, neboť ji neuplatnil již v žalobě, ačkoliv tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[22] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že žádostí právního zástupce stěžovatele o zrušení ustanovení se nezabýval, neboť ve věci bylo meritorně rozhodnuto, čímž se žádost stala bezpředmětnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

pokračování

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalované nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

[25] Stěžovateli byl v žalobním řízení ustanoven advokát JUDr. Michal Bernard, Ph.D. Toto zastoupení trvá i v řízení o kasační stížnosti, v rámci něhož zástupci náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které platí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Odměna za zastupování advokátem za řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za jeden úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti). Za tento úkon právní služby mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu ve spojení s § 7 bodem 5. stejné vyhlášky] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K odměně a hotovým výdajům se připočítá daň z přidané hodnoty. Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů tak v souhrnu činí 4 114 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

[26] Podle § 60 odst. 4 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., Nejvyšší správní soud také rozhodl o náhradě nákladů státu. Podle prvního jmenovaného ustanovení *„stát má proti neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, které platil, není-li tento účastník osvobozen od soudních poplatků.“* Náhrada je v tomto případě tvořena 10 % z částky vyplacené ustanovenému advokátovi, neboť stěžovatel byl v soudním řízení z 90 % osvobozen od soudních poplatků usnesením Městského soudu v Praze ze dne 3. 2. 2016, č. j. 8 A 206/2015 - 28. Stěžovateli tak byla uložena povinnost zaplatit částku 414,40 Kč, a to na účet Nejvyššího správního soudu **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno, pod závazným variabilním symbolem **1090405020**, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. listopadu 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu